

БЮЛЕТИН

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ
НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ НА ИНВАЛИДИ

NATIONAL FEDERATION OF
EMPLOYERS OF DISABLED PEOPLE

София 1000, бул. "Дондуков" № 11; тел.: 02 986 53 09; тел./факс: 02 986 53 00;
e-mail: nfri@abv.bg; <http://www.nfri.bg/>

Година XVII, брой 9 м.септември 2024 г.

В ТОВА ИЗДАНИЕ

1. Новини – стр.1 – стр.4
2. Проекти и програми – стр.4 – стр.8
3. Нашата консултация - стр.9 – стр.16

НОВИНИ

МТСП обявява конкурс за Годишните награди за социални иновации

Краен срок за кандидатстване: **30 септември
2024 г.**

Министерството на труда и социалната политика (МТСП) започна набирането на кандидатури за десетото издание на Годишните национални награди за

социални иновации в подкрепа на социалната икономика за 2024 година. Основната цел на конкурса е да популяризира политиките и добрите практики на социални предприятия, кооперации, образователни и научни институции и организации, които допринасят за развитието на социалната икономика и социалното предприемачество в България.

В десетото издание на форума ще бъдат връчени награди в категориите: „Социални иновации, свързани със заетост“, „Социални иновации, свързани със социално включване“ и „Социални иновации, свързани с предоставяне на социални продукти и услуги“. За участие се допускат физически лица, граждани на Република България, и регистрирани в страната юридически лица. МТСП организира конкурса за първи път през 2015 г. Оттогава са наградени над 70 предприятия, институции и организации. Пълна информация за конкурса, както и необходимите документи за участие може да намерите на: <https://seconomy.mlsp.government.bg>.

Връчването на Годишните национални награди за социални иновации е част от дейностите на МТСП за развитие и утвърждаване на социалната икономика и социалното предприемачество в България.

Форум „Европа е с мен“ на Министерството на труда и социалната политика

Форумът „Европа е с мен“ под надслов „Новите технологии – поглед към бъдещето“ се проведе на 18 септември 2024 г. в гр. София и беше открито от министъра на труда и социалната политика Ивайло Иванов. Събитието се проведе в рамките на приоритет „Социално включване и равни възможности“ на Програма „Развитие на човешките ресурси 2021 – 2027“ (ПРЧР) към Министерството на труда и социалната политика, съфинансирана от Европейския социален фонд плюс. Министърът на труда и социалната политика подчерта, че в края на септември ОПРЧР ще подаде искане за затваряне на програмен период 2014 – 2020 г. без загуба на средства.

По време на откриването на форума, освен постигнатите резултати по ОПРЧР в предходния програмен период 2014 – 2020 г., бяха очертани и плановете за подкрепа през настоящия – 2021 – 2027 г., а именно намаляване на хората, живеещи в риск, стимулиране на всеки български гражданин да надгражда уменията и да се чувства по-подготвен за бъдещето си

професионално развитие.

В откриването на форума участва и заместник-министърът на труда и социалната политика Наталия Ефремова. Тя увери, че ще бъдат подпомогнати и общините, за да се разпространи в цялата страна въведената в някои от тях добра практика, свързана с внедряването на дигитален асистент за подкрепа в дома на хората със затруднения в самообслужването, т.нар. „телекеър“.

По време на форума бе представено влиянието на дигиталната трансформация в областта на пазара на труда, социалното включване и младежката заетост. В рамките на три специализирани дискусии бяха обсъдени ролята на изкуствения интелект върху пазара на труда и използването на новите технологии в помощ на хората с увреждания, а присъстващите млади хора бяха провокирани да използват опита си с технологиите за създаване на нови дигитални продукти. В панелите участваха представители на различни институции, неправителствени организации, синдикални и работодателски организации, IT бранша. От страна на НФРИ участие взеха председателят на УС на НФРИ Е.Тодорова и К.Иванова, консултант подкрепена заетост.

Бяха представени мерките, които Програмата предлага по приоритетите „Насърчаване на заетостта и развитието на уменията“, „Социално включване и равни възможности“ и „Насърчаване на младежката заетост“. За 2024 г. темата „Новите технологии – поглед към бъдещето“ има за цел да фокусира вниманието върху предизвикателствата в настоящия динамичен свят, темата за изкуствения интелект и неговото влияние, което заема все по-голямо място във всяка една сфера от живота.

С Програма РЧР, се очаква да бъде предлагана навременна подкрепа на уязвимите групи с помощта на различни мерки, финансирани с европейски средства в съответствие с нуждата от постоянното усъвършенстване на уменията на социалните работници, потребността от нови и иновативни продукти и процеси в предоставянето на социални услуги.

Несъмнено развитието на технологиите и иновациите отварят нова страница за по-добър живот на уязвимите групи, позволявайки им да преодолеят ограниченията. Те вече могат да комуникират и да развият умения, които до скоро са оставали невидими. По време на събитието бяха демонстрирани успешни практики, които подкрепят хора с увреждания, благодарение на нови дигитални методи.

Нов образец на декларация на Агенцията за хората с увреждания при кандидатстване за възстановяване на 50% от внесените осигурителни вноски от специализирани предприятия и кооперации на и за хора с увреждания

Съгласно новия Регламент (ЕС) № 2023/2831 относно държавните минимални помощи (de minimis), размерът на общата сума на получените помощи или подкрепата от държавния бюджет, европейски и национални проекти и програми се увеличава от 200 000 евро на 300 000 евро, т.е. не следва да надвишава 586 749 лв.

В тази връзка, Агенцията за хората с увреждания (АХУ) въведе нов образец на декларация, която се подава при кандидатстване за възстановяване на 50% от внесените осигурителни вноски от специализирани предприятия и кооперации на и за хора с увреждания.

Образецът, заедно с указания за попълване е публикуван в интернет страницата на АХУ, рубрика „Проекти/програми“, подрубрика „Възстановяване на осигуровки“: <https://ahu.mlsp.government.bg/portal/page/63>

ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ

Важна информация за работещите с трайни увреждания за осигуряване на високотехнологични помощни средства по проект „Предоставяне на помощни средства на лица с трайни увреждания“

Във връзка с продължаващата реализация на проект „Предоставяне на помощни средства на лица с трайни увреждания“ по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, Министерството на труда и социалната политика продължава реализацията на Проекта. Одобрените кандидати ще получат необходимите помощни средства, с които да бъдат удовлетворени заявените от тях потребности за достъпност и мобилност, най-късно до края на 2025 г.

От кандидат-ползвателите не се изискват никакви последващи действия, за да получат очакваната подкрепа. Забавянето е породено от обстоятелството, че в рамките на регламентирания срок за изпълнение на дейностите по предоставяне на

високотехнологичните помощни средства – 30.06.2024 г., беше обективно невъзможно да се реализира изпълнение на конкретните договори за доставка. Предприети са своевременни действия за удължаване на проекта до 2025 г. Удължаването на срока ще позволи, както обявяването на нови процедури за избор на изпълнители за осъществяване на доставките на помощните средства, така и за предоставяне на конкретните помощни средства на одобрените кандидати.

В кратък срок след избора на изпълнители, които да доставят високотехнологичните помощни средства, ще бъдат изготвени списъци с класиране на одобрените кандидати по видове изделия. Те ще се изпратят до комисиите за оценка на регионално ниво, а анонимизирани списъци ще бъдат публикувани на интернет страниците на Агенцията за социално подпомагане и на Министерството на труда и социалната политика. Комисиите за оценка, извършили оценяването на кандидатите, ще съдействат за насочването им за фактическото предоставяне на помощните средства.

Покана от „Трудово лечебно стопанство” ЕООД за включване в обучение и анкетно проучване

Екипът на „Трудово лечебно стопанство” ЕООД, член на НФРИ, реализира проект „Повишаване на финансовата ориентация на субектите на социалната и солидарна икономика чрез провеждане на специализирано обучение на тема – Иновативни форми на финансиране на субектите на социалната и солидарна икономика”, финансиран от Фонд Социална закрила. Дружеството кани членовете на федерацията за включване в обучение и анкетно проучване до 27.09.2024 г., относно анализ на потребностите на субектите на социалната и солидарна икономика относно финансирането на дейността им чрез иновативни методи за привличане на капитал: финтех финансиране, колективно финансиране, рисково венчърно финансиране и финансиране чрез пазара за растеж BEAM.

Анкетата е анонимна и е налична на адрес: <https://survey.bg/s/gzM09T1Pe3>

Резултатите от проучването ще бъдат представени по време на специализираното обучение по проекта „Иновативни форми на финансиране на субектите на социалната и солидарна икономика”, което ще се проведе на 23-24 октомври 2024 г. гр. София.

"ТРУДОВО ЛЕЧЕБНО
СТОПАНСТВО"

ФОНД
"СОЦИАЛНА ЗАКРИЛА"

ПОКАНА

**СПЕЦИАЛИЗИРАНО ДВУДНЕВНО ОБУЧЕНИЕ:
ИНОВАТИВНИ ФОРМИ НА ФИНАНСИРАНЕ НА
СУБЕКТИТЕ НА СОЦИАЛНАТА И СОЛИДАРНА
ИКОНОМИКА**

23-24 октомври 2024 г. гр. София

Програмата включва:

1. Определяне на нуждите от финансиране на социалните предприятия
2. Ключови управленски коефициенти, имащи значение за привличането на инвеститори
3. Финансиране от angel инвеститори
4. Венчърно финансиране
5. Колективно финансиране – crowdfunding
6. Публично-частно партньорство чрез social impact bonds
7. Финансиране чрез пазара за растеж BEAM.
8. Прозрачност на управлението, разкриване на информация, устойчиво развитие и добро корпоративно управление

Лектори: експерти с дългодишен опит в областта на социалната и солидарна икономика, финансирането на социални предприятия, връзки с инвеститорите и корпоративно управление.

Участоето е безплатно, като финансирането на събитието се осъществява чрез проект на Фонд „Социална закрила” по договор № РД 04-116/10.07.2024

Покана важи за до двама представители на социално предприятие.

Заявете своето участие на office@labourtherapy.com

Проект: „Повишаване на финансовата ориентация на субектите на социалната и солидарна икономика чрез провеждане на специализирано обучение на тема – иновативни форми на финансиране на субектите на социалната и солидарна икономика”

юли - октомври 2024 г.

Над 700 млн. лв. е бюджетът по подхода ВОМР за периода 2023 – 2027 г., насочен към развитие на местните икономики

Комитета по наблюдение на Стратегическия план за развитие на земеделското и селските райони 2023-2027 г. на 13 септември 2024 г., определи бюджета по подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР) за периода 2023 – 2027 г., който е насочен към развитие на местните икономики. Над 700 млн. лв. е селските райони 2023 - 2027 г. Инвестициите по подхода ВОМР ще бъдат насочени към развитие на местните икономики за повишаване на заетостта и

и доходите, подобряване на социалните услуги и условията на живот. Прилагането на ВОМР през периода 2023 – 2027 г. се очаква да доведе до повишаване на привлекателността за работа и живот на териториите на местните общности и намаляване на териториалните дисбаланси в страната.

След закъснението в стартирането на подхода между финансиращите програми е договорен консенсусен механизъм за прилагане. Той се основава на еднофондово финансиране със средства от Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и допълващо финансиране - от Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд+. Изпълнението със средства от ЕЗФРСР ще се осъществява без съществени разлики от миналия програмен период. По този начин се осигурява предвидимост и се предоставя възможност за надграждане на постигнатото от Местните инициативни групи (МИГ) досега.

Възможност за включване в бесплатно обучение

Желаещите лица в трудоспособна възраст (16-65 г.) могат да се включат в обучение за базови цифрови умения или да повишат своите цифрови умения, като се регистрират за обучение за придобиване на ниво на цифрови умения. Обученията са безплатни и са по програми за обучение в съответствие с Европейската рамка за цифрова компетентност DigComp2.1. Обученията са за базово, средно, напреднало и/или високоспециализирано ниво на цифрови умения. За включване в обучение, срещу

получаване на електронен ваучер за обучение, се избира обучаващата организация и формата на обучение – присъствено или онлайн. Обучаваща организация може да се избере от Списъка на доставчиците на обучение, който е публикуван на интернет страницата на Агенцията по заетостта.

За електронен ваучер за включване в обучения желаещите могат да кандидатстват през уебсайта на Агенцията по заетостта. Към момента са активни мерките за обучения с европейско съфинансиране.

- За работещите и самостоятелно заетите, които искат да преминат обучения за повишаване на дигиталните умения, е предоставена възможност чрез проект „Квалификация, умения и кариерно развитие на заети лица“, финансиран по ПРЧР 2021-2027 . По операцията се издават електронни ваучери и за обучения за придобиване или повишаване на професионалната квалификация, както и за придобиване на езикови, STEM, преносими и „меки“ умения.
- От края на 2023 г., отново през уебсайта на Агенцията по заетостта, заети лица могат да кандидатстват за електронен ваучер за обучение за базово и средно ниво на дигитални умения. Те се финансират със средства по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Фокусът е поставен върху хората в неравностойно положение - без дигитална грамотност, с ромски произход, ниско образование, ниски или липсващи дигитални умения, по-възрастни участници и др.

Със средства по Националния план за възстановяване и устойчивост, НПВУ е създаден и Модул за самостоятелно сертифициране на дигиталните умения, които са придобити по неформален път или чрез самостоятелно учене. Модулът е достъпен на уебсайта на ЦРЧРРИ и за месец и половина около 700 души са се възползвали от възможността да получат сертификат.

За включване в обучение за цифрови умения е необходимо да се подаде електронно заявление за получаване на ваучер за обучение. Заявлението се подава на електронната платформа на интернет страницата на Агенцията по заетостта.

За връзка с платформата: <https://servicesprocess.az.government.bg/service/5aedf067-45f5-4a56-9fe7-ca42f9084cc8/description>

Информация и съдействие може да получите и в бюрата по труда.

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

Достъп до медицински услуги в Европа при пътуване чрез европейска здравноосигурителна карта

При пътуване в чужбина носете своята европейска здравноосигурителна карта за достъп до медицински услуги.

За издаване на европейска здравноосигурителна карта /ЕЗОК/ и на други документи, необходими за упражняване на здравноосигурителните права, съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност – на основание чл.80б, чл.35, т.7 от Закона за здравето осигуряване (ЗЗО), Регламент (ЕО) №883/2004 и Регламент (ЕО) №987/2009 – Раздел XI, можете да се запознаете на страницата на НЗОК: https://www.nhif.bg/bg/people/ezok#docs_section

ЕЗОК е безплатна карта, която в случай на нужда ви дава достъп до държавно медицинско обслужване по време на временен престой в някоя от 27-те държави от ЕС, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария при същите условия и на същите цени (безплатно в някои държави) като хората, осигуряващи се в съответната държава. Обхванатите услуги включват например услуги, предоставяни във връзка с хронични или съществуващи заболявания, както и във връзка с бременност и раждане.

Заявление за издаване на ЕЗОК се подава в 120 пункта на Първа инвестиционна банка. Списъкът с обекти е публикуван на <https://www.nhif.bg/bg/people/ezok/places>

Европейската здравноосигурителна карта:

- **не замества пътническата застраховка.** Тя не покрива частно здравно обслужване или разходи като полет за връщане у дома или изгубени/откраднати вещи,
- **не покрива разходите ви, ако пътувате в чужбина специално с цел получаване на лечение,**
- **не гарантира безплатно обслужване.** Тъй като здравноосигурителната система на всяка държава е различна, услуги, които не се заплащат у дома, може да не са безплатни в друга държава.

Възлагане на обществени поръчки чрез събиране на оферти с обява и чрез покана до определени лица

Събиране на оферти с обява. Възлагането на поръчката се открива с обява, която възложителят следва да публикува на профила на купувача.

Обявата следва да бъде изготвена по образец съгласно Приложение № 20 от закона и следва да съдържа най-малко информация за: наименованието на възложителя; обект, предмет и кратко описание на поръчката; условия, на които следва да отговарят участниците, включително изискванията за финансови и икономически условия, технически способности и квалификация, когато е приложимо; срок за подаване на офертите; срок на валидност на офертите; критерия за възлагане, включително показателите за оценка и тяхната тежест; дата и час на отваряне на офертите; обособени позиции, когато е приложимо; друга информация, когато е приложимо.

Заедно с обявата трябва да бъдат публикувани и техническите спецификации и всяка друга информация, свързана с изпълнението на поръчката. Ако поръчката се възлага по реда на чл. 190, в обявата трябва да бъде посочено, че се запазва за лица, които отговарят на изискванията на чл. 190, ал. 1 и 2 ЗОП.

В ЗОП е уредено публикуването на обявата за събиране на оферти само в профила на купувача, като възложителят има възможност, но не и задължение, да публикува обявата или кратка информация за поръчката и по друг подходящ начин.

В чл. 96, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки (ППЗОП) е посочено, че в деня на публикуване на обявата по чл. 187, ал. 1 ЗОП на профила на купувача възложителят публикува кратка информация за поръчката на портала и чрез директно въвеждане с използване на специализиран софтуер, предоставен от Агенцията по обществени поръчки (АОП). В портала на обществените поръчки се съдържа раздел „Информации за обяви“, обхващащ информация за всички обяви за събиране на оферти на всички възложители, чрез което се осигурява възможност за участие на по-широк кръг лица. До тази информация, съгласно чл. 96, ал. 5 ППЗОП, на портала се осигурява публичен достъп до изтичане на 3 години от датата на публикуване на информацията.

Сроковете за получаване на оферти при възлагане чрез събиране на оферти с обява са посочени в чл. 188 ЗОП. Сроктът трябва да е съобразен с обема и сложността на поръчката и не може да бъде по-кратък от 7 дни за услуги и доставки, а при строителство – не по-кратък от 15 дни и започва да тече от момента на публикуване на обявата. Това, че публикуването на информацията в портала на обществените поръчки ще се извършва чрез директно въвеждане със специализиран софтуер, означава, че обявата в профила на купувача и информацията в портала ще бъдат публикувани в един и същ ден, от който започва да тече срокът за получаване на оферти.

Законът предвижда задължение за възложителя да удължи срока с най-малко три дни, когато в първоначално определения срок са получени по-малко от три оферти. В този случай съгласно чл. 96, ал. 3 ППЗОП възложителят изпраща информацията по чл. 96, ал. 1 ППЗОП, в която посочва удълженият срок за получаване на оферти. След изтичането на удължения срок възложителят разглежда и оценява получените оферти, независимо от техния брой.

Възложителят има и задължение за предоставяне на писмени разяснения по условията на обществената поръчка. При условие че има писмено искане, направено до три дни преди изтичането на срока за получаване на оферти, възложителят трябва най-късно на следващия работен ден да публикува в профила на купувача писмени разяснения. Задължение да публикува писмените разяснения при информацията на портала на обществените поръчки няма.

Събирането на оферти с обява, освен в случаите на възлагане на поръчки на стойност по чл. 20, ал. 3 ЗОП, се прилага и по отношение на **запазените поръчки**, чиято стойност изисква възлагане чрез публично състезание – стойностите, посочени в чл. 20, ал. 2 ЗОП, а именно: строителство – от 270 000 до 5 000 000 лв.; при доставки и услуги, включително услугите по Приложение № 2 – от 70 000 лв. до съответния праг на чл. 20, ал. 1 в зависимост от възложителя и предмета на поръчката. За да бъде възложена по реда за събиране на оферти с обява, предметът на поръчката трябва да попада в обхвата на **списъка по чл. 12, ал. 1, т. 1 ЗОП и да бъде запазена и възложена на специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания** или на стопански субекти, чиято основна цел е социалното и професионалното интегриране на хора с увреждания или хора в неравностойно положение.

Тук следва да се посочи, че не всички запазени обществени поръчки със стойности по чл. 20, ал. 2 ЗОП, изискващи възлагане чрез публично състезание, могат да се възложат чрез събиране на оферти с обява. Разпоредбата на чл. 190, ал. 1 ЗОП не посочва възможността чрез събиране на оферти с обява да се възлагат поръчки на стойности по чл. 20, ал. 2 ЗОП, свързани с програми за създаване на защитени работни места, в рамките на които възложителите имат право да запазват поръчки. Това означава, че запазените поръчки по чл. 12, ал. 1, т. 2 ЗОП, които са на стойност по чл. 20, ал. 2 и трябва да се възложат чрез публично състезание, не могат да се възлагат чрез събиране на оферти с обява.

За разлика от изискванията на чл. 12, ал. 6 ЗОП, а именно че при възлагане на запазени обществени поръчки по чл. 12, ал. 1 ЗОП могат да участват лица, при условие че най-малко 30 на сто от списъчния им състав е от хора с увреждания или такива в неравностойно положение, облекченото възлагане по чл. 190 ЗОП изисква минимум 70 на сто от персонала да се състои от хора с увреждания или такива в неравностойно положение. Друга разлика с правилата относно провеждането на процедурите със запазване на поръчката на основание чл. 12, ал. 1 ЗОП е, че в процедурите доказването на изискването за персонала и за изпълнение на изискванията по чл. 12, ал. 6 ЗОП трябва да бъде извършено от участниците в процедурата, а при прилагане на реда за събиране на оферти с обява – само от участника, избран за изпълнител. Т.е. при възлагане на обществена поръчка по реда на чл. 190 ЗОП възложителят не е оправомощен да изисква от участниците доказателства за персонал, състоящ се от минимум 70 на сто от хора с увреждания или такива в неравностойно положение, както и доказателства за изпълнение на изискванията по чл. 12, ал. 6 ЗОП. Такива доказателства се изискват само от избрания за изпълнител участник.

Правилата за представяне и разглеждане на офертите при събирането на оферти с обява са значително по-облекчени от тези, приложими за процедурите.

По отношение на представянето на офертата няма изрични правила, което означава прилагане на общите правила относно подаването ѝ на адреса, посочен от възложителя в определения в обявата срок (чл. 47, ал. 1 ППЗОП), отбелязване на подаването ѝ в регистъра по чл. 48, ал. 1 ППЗОП, отбелязване на поредния номер, датата и часът на получаването върху плика и издаването на документ на приносителя. На основание чл. 48, ал. 3 ППЗОП не могат да бъдат приети оферти, които са представени след изтичане на крайния срок за получаване или са в незапечатана опаковка или в опаковка с нарушена цялост.

И в този случай важат правила на чл. 48, ал. 4-5 ППЗОП. Съгласно посочените разпоредби, когато към момента на изтичане на крайния срок за получаване на заявления за участие или оферти пред мястото, определено за тяхното подаване, все още има чакащи лица, те се включват в списък, който се подписва от представител на възложителя и от присъстващите лица. Заявленията за участие или офертите на лицата от списъка се завеждат в регистъра. В случаите по ал. 4 не се допуска приемане на заявления за участие или оферти от лица, които не са включени в списъка.

На основание чл. 47, ал. 2 ППЗОП офертата трябва да бъде представена в запечатана непрозрачна опаковка, върху която да бъдат посочени: наименованието на участника, включително участниците в обединението, когато е приложимо; адрес за кореспонденция, телефон и по възможност – факс и електронен адрес; наименованието на поръчката, а когато е приложимо – и обособените позиции, за които се подават документите.

Офертата трябва да отговаря на изискванията на възложителя, посочени в обявата, и да съответства на чл. 39, ал. 3 ППЗОП. За разлика обаче от процедурите по ЗОП, към офертата не се прилага Единен европейски документ за обществени поръчки (ЕЕДОП), а се подава декларация по образец на възложителя за липсата на обстоятелствата по чл. 54, ал. 1, т. 1-5 и 7 ЗОП. Декларацията за липсата на обстоятелствата по чл. 54, ал. 1, т. 1, 2 и 7 ЗОП се подписва от лицата, които представляват участника. Когато участникът се представлява от повече от едно лице, декларацията за обстоятелствата по чл. 54, ал. 1, т. 3-5 ЗОП се подписва от лицето, което може самостоятелно да го представлява. Ако участникът се представлява само от едно лице, няма пречка да бъде подадена обща декларация, обединяваща всички обстоятелства по чл. 54, ал. 1, т. 1-5 и 7 ЗОП.

Декларация следва да бъде представена и за подизпълнител и за трето лице, ако участникът предвижда позоваване на капацитета на трето лице или дял от поръчката, който ще бъде възложен на подизпълнител.

Предвид изричния характер на разпоредбата на чл. 97, ал. 5 ППЗОП, възложителят не може да поставя изисквания относно необхванатите в нея основания за задължително

отстраняване по чл. 54, ал. 1 ЗОП и да включва основанията за незадължително отстраняване по чл. 55, ал. 1 ЗОП.

При събирането на оферти с обява възложителят със заповед определя нечетен брой лица, които да разгледат и оценят получените оферти. За тези лица се прилагат изискванията по чл. 51, ал. 8-13 ППЗОП. Те трябва да представят на възложителя декларация за липса на конфликт на интереси с участниците и да декларират промяна на обстоятелствата, ако настъпи такава. За тях важат правилата относно задължението за самоотвод в случаите, когато по обективни причини не могат да изпълняват задълженията си или е възникнал конфликт на интереси. Възложителят има задължение да отстрани член на комисията, за когото установи, че е налице конфликт на интереси с кандидат или с участник и със заповед да определи нов член. Съгласно чл. 51, ал. 12 ППЗОП, когато възложителят отстрани член на комисията поради наличие на конфликт на интереси, действията на отстранения член, свързани с разглеждане на заявленията за участие и/или офертите и с оценяване на предложенията на участниците, след настъпване на установените обстоятелства не се вземат предвид и се извършват от новия член. И при този способ за възлагане на обществени поръчки важи правилото за запазване в тайна на обстоятелствата, които членовете на комисията са узнали във връзка със своята работа в комисията.

В ППЗОП не е посочено изрично кога трябва да бъде определен съставът на комисията, но предвид разпоредбата на чл. 195 ЗОП за субсидиарно прилагане на разпоредбите на част първа и втора за неуредените в глава двадесет и шеста въпроси, следва да се приеме, че комисията трябва да бъде назначена след изтичане на срока за подаване на оферти (чл. 51, ал. 1 ППЗОП) и да започне работата си след получаване на представените оферти (чл. 54, ал. 1 ППЗОП).

На публично заседание, на което могат да присъстват представители на участниците, комисията отваря офертите по реда на тяхното постъпване и обявява ценовите предложения. Използваният израз „могат да присъстват представители на участниците“ следва да се тълкува в полза на участниците, а не на възложителя, което означава, че възложителят е задължен да осигури възможност на лицата да присъстват, а дали ще присъстват е въпрос на тяхна преценка.

От разпоредбата на чл. 96, ал. 3 ППЗОП е видно, че на едно и също заседание се отварят както офертите, така и ценовите предложения на участниците.

Следващите действия са свързани с разглеждането и оценяването на офертите в закрито заседание съобразно предварително обявените от възложителя условия и изисквания и критерий за възлагане.

След приключване на тези действия комисията съставя протокол за разглеждането и оценката на офертите и за класирането на участниците. Протоколът се представя на възложителя за утвърждаване, след което в един и същ ден се изпраща на участниците и се публикува в профила на купувача.

Покана до определени лица. Възлагането на обществена поръчка чрез покана до определени лица е уредено чл. 191 ЗОП. Този ред на възлагане също не представлява процедура по смисъла на закона.

При възлагането по този ред възложителят не публикува обява, а изпраща покана. Използваният израз „определено лице/лица“ означава, че поканата може да бъде изпратена както до едно, така и до няколко лица.

За да може възложителя да възложи по този начин обществената поръчка, трябва да бъде налице едно от седемте основания, посочени в чл. 191, ал. 1 ЗОП.

Първият случай (т. 1) е този, при който след публикуване на обява по чл. 187, ал. 1 ЗОП (при възлагане чрез събиране на оферти), включително след като възложителят е изпълнил задължението си да удължи срока съгласно чл. 188, ал. 2 ЗОП, не е получена нито една оферта. Възложителят може, без да променя първоначалните условия на поръчката, да премине към възлагане чрез покана до определени лица.

Когато се възлага обществена поръчка чрез покана до определени лица на основание чл. 191, ал. 1, т. 1 ЗОП, ал. 2 на същата разпоредба указва, че когато са получени оферти от лица, различни от посочените в поканата, възложителят ги разглежда и класира, ако отговарят на обявените условия и съответстват на публикуваните технически спецификации.

Втората хипотеза (т. 2) е свързана с невъзможността на възлагането на обществената поръчка на друго лице поради наличие на авторски или други права на интелектуална собственост, или на изключителни права, придобити по силата на закон или административен акт, както и когато естеството на доставката или услугата е ограничено до точно определен изпълнител по причини, които не се дължат на възложителя. Наличието на основанията трябва да бъде обосновано от възложителя. Освен наличието на посочените условия, възложителят трябва да докаже по безспорен начин, че не съществува друг алтернативен способ за задоволяване на потребностите му, че възлагането на поръчката на друго лице би довело до получаване на резултат, който е различен от целения и не би го удовлетворил.

Третото основание (т. 3) е случаят, в който е необходимо неотложно възлагане на поръчката поради изключителни обстоятелства и не е възможно спазването на сроковете по чл. 188, ал. 1 (отнасящи се до събиране на оферти с обява). Обстоятелствата, с които се обосновава наличието на неотложност, не трябва да се дължат на възложителя. При преценката си дали попада в посочената хипотеза, възложителят трябва да се ръководи и от легалната дефиниция на понятието „изключителни обстоятелства“ в т. 17 от § 2 от Допълнителните разпоредби на ЗОП. При всички случаи тези изключителни обстоятелства трябва да са били непредвидими за възложителя.

Посочени са три основания, които са идентични с основанията за провеждане на процедура на договаряне без предварително обявление (чл. 79, ал. 1, т. 5, 6 и 7 ЗОП):

(т. 4) стоките, предмет на доставка, се произвеждат с цел научноизследователска дейност, експеримент, проучване или развойна дейност и са в ограничено количество, което не позволява формиране на пазарна цена или възстановяване на разходите за тази дейност – наличието на всички предпоставки трябва да бъде налице, за да възникне основанието за откриване на тази процедура;

(т. 5) необходими са допълнителни доставки от същия доставчик, предназначени за частична замяна или за увеличаване на доставките, ако смяната на доставчика ще принуди възложителя да придобие стока с различни технически характеристики, което ще доведе до несъвместимост или до технически затруднения при експлоатацията и поддържането. Това основание намира приложение в случаите на поръчки с обект доставка, при които резултатът, преследван от възложителя, не може да бъде постигнат, без да се достави допълнително количество, което е необходимо за пълното окомплектоване или е необходима частична замяна на вече доставени, но негодни или ненужни активи. Основанието е неприложимо по отношение на активи, които могат да бъдат доставени от множество потенциални изпълнители. Например с него не може да се мотивира доставката на компютри с типични технически показатели, копирна техника и други подобни, ако те се предлагат в конкурентна среда. Основанието е приложимо, когато възложителят е обвързан от конкретни условия с определен изпълнител и доставката от други изпълнители ще повлияе негативно върху работата му. Например, ако ще изгуби правото на гаранционно обслужване при свързване на активи, доставени от различни доставчици. Основанието е приложимо и когато следва да се осигури технологична съвместимост между вече доставени активи с такива, които са необходими. В този случай следва да се аргументира невъзможността да има друг доставчик, който е способен да изпълни изискването¹;

(т. 6) предмет на поръчката е доставка на стока, която се търгува на стокова борса, съгласно списък, одобрен с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на финансите. Посоченото основание се отнася само до обществени поръчки с обект доставка на стоки. За да се приложи, е необходимо тези стоки да се търгуват на стоковата борса и да са включени в одобрен от Министерския съвет списък. В тези случаи съгласно чл. 191, ал. 3 ЗОП договърът се сключва по правилата на съответната борса.

Следващото основание за възлагане на обществена поръчка чрез покана до определени лица е посочено в чл. 191, ал. 1, т. 7 ЗОП – за много кратко време възникне възможност да се получат доставки или услуги при особено изгодни условия и на цена, значително по-ниска от обичайните пазарни цени.

Както беше посочено по-горе, при поканата до определени лица възложителят може да не публикува обява, а да изпрати покана до определени лица.

Съгласно разпоредбата на чл. 191, ал. 2 в случаите по ал. 1, т. 1, когато са получени оферти от лица, различни от посочените в поканата, възложителят ги разглежда и класира, ако отговарят на обявените условия и съответстват на публикуваните технически спецификации. По аргумент за противното, когато се възлага

чрез покана до определени лица на основания по чл. 191, ал. 1, т. 2-7 ЗОП, възложителят няма задължение да разгледа и оцени оферти от лица, различни от посочените в поканата.

Правилата за представяне и разглеждане на офертите при възлагане чрез покана до определени лица, идентични с тези, приложими за събиране на оферти с обява.

Прекратяване възлагането на обществената поръчка. Прекратяването на възлагането на обществена поръчка чрез събиране на оферти с обява или чрез покана до определени лица се извършва чрез публикуване на съобщение в профила на купувача, в което се посочват мотивите за прекратяването. Необходимо е и да бъде оттеглена информацията от портала за обществени поръчки.

екипът на НФРИ